

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/11010
Karar No.	2016/14800
Tarihi:	07.12.2016

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SGK. /Gecici 8

- **KENDİ NAM VE HESABINA ÇALIŞANLARIN SİGORTALILIĞIN TESCİLİNİN KANUNUN BELİRTTİĞİ TARİHTEN SONRA YAPILMASI HALİNDE BORÇLANMA HAKKININ KULLANILMASININ GEREKMEŞİ**
- **HİZMET TESPİTİ DAVASININ 4/B KAPSAMINDA SİGORTALILAR İÇİN ÖNGÖRÜLMEDİ**
- **5510 SAYILI YASA YÜRÜRLÜĞE GİRDİĞİ TARİHE KADAR SİGORTALI OLARAK KAYIT VE TESCİLİNİ YAPTIRMAMIŞ OLANLARIN SİGORTALILIĞININ 5510 SAYILI YASANIN YÜRÜRLÜĞE GİRDİĞİ TARİHTEN İTİBAREN BAŞLAYACAĞI**

ÖZETİ 5510 sayılı Yasa'nın geçici 8.maddesine göre de yasanın yürürlüğe girdiği 1.10.2008 tarihine kadar sigortalı olarak kayıt ve tescilini yaptırmayanların sigortalılık hak ve yükümlülüğü 01.10.2008 tarihinde başlar.

Tüm bu düzenlemelerde ortak nokta, tescilin belirtilen tarihlerden sonra yapılmasına karşın, Kanunda tanınan süreler içinde borçlanma hakkının kullanılabilecek olmasıdır. Kanunda, sigortalılık hak ve yükümlülüklerinin başlaması için öngörülen tarihlerden itibaren, borçlanma hakkı belirtilen bu süreler dahilinde kullanılmalıdır. Bu süreler içinde borçlanma hakkının kullanılmaması halinde ise, sonrasında ... sigortalılığının tespitine olanak bulunmamaktadır. Bilindiği gibi, 1479 sayılı Kanunda 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun

hizmet tespitine ilişkin 79/10. maddesine koşt bir düzenleme bulunmamaktadır.

Davacı, 03/01/1995-28/11/1997 tarihleri arasında ... sigortalısı olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dava, davacının 03.01.1995-28.11.1997 tarihleri arasında 1479 sayılı Yasa'ya tabi ... sigortalısı olduğunun tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş ise de verilen bu karar usul ve yasaya uygun bulunmamaktadır.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden, davacının 03.01.1995-28.11.1997 ve 17.01.2014-28.02.2015 tarihleri arasında vergi mükellefiyetinin bulunduğu, 06.02.1995-06.01.1998 tarihleri arasında meslek odasında kayıtlı olduğu, davacının ... sigortalısı olarak tescil edilmesi hakkında davalı Kuruma müracaatta bulunmadığı, Gelir İdaresi Başkanlığının davalı Kuruma 30.01.2014 tarihinde internet aracılığı ile bildirimine istinaden davacının 17.01.2014-28.02.2015 tarihleri arasında ... sigortalısı olarak kabul edildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü, sigortalılık niteliğini taşıdıkları halde ...'a kayıt ve tescil yaptırmamış olanlar hakkında ... Kanununda öngörülen düzenlemelerin irdelenmesini zorunlu kılmaktadır.

1479 sayılı Kanunda sigortalılık hak ve mükellefiyetlerinin belirli tarihlerden başlatılmasını zorunlu kılan düzenlemeler yer almaktadır. Bunlardan ilki, "Tescilini yaptırmayanlar hakkında yapılacak işlemler" başlıklı Ek-Geçici 13. maddedir; tescilleri yapılmamış ancak sigortalılık niteliğini taşıyanlar yönünden Yasanın tanıdığı hak ve mükellefiyetlerin 2654 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 20.4.1982 tarihinden başlatılacağı öngörülmüştür. 619 sayılı KHK'nin Geçici 1. maddesi hükmünde ise; "Bu Kanuna göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar kayıt ve tescilini yaptırmamış olan sigortalıların sigortalılık hak ve mükellefiyetleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar. Ancak, 1479 sayılı Kanuna göre zorunlu sigortalı olarak tescil edilmiş olmak kaydıyla, 20.4.1982 tarihinden bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar vergi dairelerine kayıtlı olarak kendi nam ve hesabına bağımsız çalıştıklarını belgeleyen sigortalıların, vergiye kayıtlı bulundukları süreler, bu süreye ilişkin primleri, ödeme tarihinde bulundukları gelir basamağı prim tutarı üzerinden ödemek kaydıyla sigortalılık süresi olarak değerlendirilir."denilmekte olup, 4.10.2000 tarihinde yürürlüğe girmiş ise de, Anayasa Mahkemesi'nin 8.8.2001 tarihinde yürürlüğe giren 26.10.2000 günlü kararı uyarınca 619 sayılı KHK. tüm hükümleriyle iptal edilmiştir.

24.07.2003 tarihli 4956 sayılı Yasa'nın 47. maddesi ile 1479 sayılı Yasa'ya eklenen Geçici 18. maddede, "bu Kanuna göre sigortalılık nitelikleri taşıdıkları halde 04.10.2000 tarihine kadar kayıt ve tescilini yaptırmamış olan sigortalıların hak ve mükellefiyetlerinin 04.10.2000 tarihinden itibaren başlayacağı ancak bu kanuna göre zorunlu sigortalı olarak tescil edilmiş olan sigortalıların sigortalılıklarının bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde kuruma yazılı olarak başvurmaları ve 20.04.1982-04.10.2000 tarihleri arasındaki vergi kayıtlarını belgelemek ve belgelenen bu sürelerle ilişkin olan hesaplanacak prim borçlarının tamamını tebliğden itibaren bir yıl içinde ödemede

bulundukları takdirde bu sürelerin sigortalılık süresi olarak değerlendirileceği bildirilmiştir. 5510 sayılı Yasa'nın geçici 8.maddesine göre de yasanın yürürlüğe girdiği 1.10.2008 tarihine kadar sigortalı olarak kayıt ve tescilini yaptırmayanların sigortalılık hak ve yükümlülüğü 01.10.2008 tarihinde başlar.

Tüm bu düzenlemelerde ortak nokta, tescilin belirtilen tarihlerden sonra yapılmasına karşın, Kanunda tanınan süreler içinde borçlanma hakkının kullanılabilir olmasıdır. Kanunda, sigortalılık hak ve yükümlülüklerinin başlaması için öngörülen tarihlerden itibaren, borçlanma hakkı belirtilen bu süreler dahilinde kullanılmalıdır. Bu süreler içinde borçlanma hakkının kullanılmaması halinde ise, sonrasında ... sigortalılığının tespitine olanak bulunmamaktadır. Bilindiği gibi, 1479 sayılı Kanunda 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun hizmet tespitine ilişkin 79/10. maddesine koşut bir düzenleme bulunmamaktadır.

Somut olayda, davacının Kuruma tescil başvurusunda bulunmadığı, prim ödemesinin de olmadığı anlaşıldığından davanın reddine karar vermek gerekirken yazılı biçimde kabulüne karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir. O halde, davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA 07.12.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.